

складалось з невеликого анкетування, щодо інтересів учнів старших класів, результати котрих вираховувались у процентному співвідношенні.

За отриманими даними було виявлено, що учнів з відсутністю інтересів більшість.

Пізніше в бесіді вони аргументували це зацікавленістю соц. мережами. Проведене опитування на рівень самотності, що показало більшість підлітків з проявами самотності. Їх поведінка підтверджувала отримані результати. У частини підлітків з самотністю простежувалась зацікавленість до різних сфер діяльності.

В розмові з керівником класу було виявлено, що самотні діти старшого класу біль успішні в навчанні, мають творчі здібності, але не бажають їх проявляти. Клас не сприймає підлітків, та не дає змогу показати себе за рахунок більш доміантного лідера, до якого прислухається більшість. Такі діти потребують підтримки, як з боку однолітків, так и з боку сім'ї.

Висновок. На основі проведеного дослідження можна виявити низький рівень зацікавленості учнів старших класів у різноманітних сферах життя та значний рівень самотності у деяких підлітків, що потребує своєчасного вирішення та подальшої корекційної роботи.

Самоствердження та порозуміння себе і оточуючих – основні рушійні сили підлітка. Якщо немає можливості їх задовольнити, це призведе до втрати підлітком самого себе та неможливості повноцінно розвиватись як особистість.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій) : навч. посіб. / В. П. Кутішенко. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 128 с.

2. Лашук, В. Г. Психологічні особливості переживання самотності в юнацькому віці : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук : спец. 19.00.07 “Педагогічна та вікова психологія” / Лашук Вікторія Григорівна. – Київ, 2010. – 20 с.

3. Петрочко, Ж. В. Дитина в складних життєвих обставинах: соціально-педагогічне забезпечення прав [Текст]: монографія / Ж. В. Петрочко. – Рівне : видавець О. Зень, 2010. – 368 с.– ISBN 978-966-2096-98-9.

Валентина Медведенко,

студентка 1 курсу магістратури

Факультет фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти

Наук. керівник: **Н.В. Жук,**

к.психол.н., доцент (БДПУ)

ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ СТУДЕНТІВ ДО УЧАСТІ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ПОЗААУДИТОРНИХ ЗАХОДІВ

Актуальність. Проблема формування особистості майбутніх фахівців із вищою освітою на сьогоднішній день набуває особливої актуальності. Метою суспільства стає духовне її вдосконалення, на що акцентовано увагу в державних нормативних документах та актах. Зокрема, Закон України «Про вищу освіту» передбачає створення таких умов у

зкладах вищої освіти, які б забезпечували «можливість інтелектуального, морального, духовного, естетичного і фізичного розвитку особи [1].

Ступінь досліджуваності проблеми. Проблема дослідження психологічної готовності студентів до організації та участі в позааудиторних заходах була предметом дослідження багатьох вчених, але сучасна перебудова освітнього простору вимагає запропонувати нові методи формування та розвитку в юнаків прагнення до активного суспільного життя.

Мета і методи дослідження. Визначити психологічну готовність студентів до участі та організації позааудиторних заходів серед студентів першого курсу.

Сутність дослідження. Поняття психологічна готовність до діяльності було введено в психологічний обіг в 1976 році білоруськими дослідниками М.І. Дьяченко і Л.А. Кандиловичем. У відповідності зі змістом і конкретними завданнями, які розв'язуються суб'єктом трудової діяльності, готовність поділяють на короткотривалу (ситуативну), що детермінується відповідними психічними станами, і відносно сталу, що визначається стабільними властивостями (особливостями) особистості [2]. Психологічна готовність – це виявлення суті властивостей і стану особистості [3]. Готовність – це не тільки властивість чи ознака окремої особистості, це концентрований показник діяльності суті особи, міра її професійної здібності.

В розвитку студентської молоді відіграє не менш важливу роль формування готовності студентів до різних видів діяльності, що сприятиме всебічному становленні фахівця в його професійній підготовці. Недостатній рівень культури, формальне ставлення до професійних обов'язків, відсутність моральних установок здатні суттєво знизити якість професійної діяльності фахівця. Найбільшою мірою це стосується професій, фахівці яких постійно працюють з людьми. Не підлягає сумніву, що суттєво впливає на результативність загальної професійної підготовки позааудиторна робота у закладах вищої освіти [4]. Проведене нами опитування надало можливість визначити показники зацікавленості студентів та їх готовність до роботи в позааудиторних заходах. Також було проведено опитування щодо якостей що присутні людині, яка бере участь у позааудиторних заходах.

В опитування брало участь 15 студентів першого курсу. Було виявлено, що:

1. Всі опитані студенти (100%) хотіли б брати участь в позааудиторних заходах, але 40% з них не бажають приймати участь в організації цього заходу.

2. Студенти вважають, що така особистісна якість як відповідальність необхідна, в першу чергу, організаторам заходів. У десяти студентів (66,7%) була виявлена постійна відповідальність за виконану роботу, чотири студента (26,6%) відповіли що відповідальність буває інколи, один студент (6,7%) вважає себе не відповідальним.

3. Вагоме значення для організації позааудиторних заходів, на думку студентів, мають рішучість людини до виконання роботи та самокритичність. 53,3% студентів вважають себе рішучими, а здатними до рефлексії та самоаналізу схильні всі студенти (100%).

4. Також вагоме значення має збереження самоконтролю в будь-якій неординарній ситуації під час заходу. 20% дали відповідь, що не здатні

достатньо себе контролювати, їм складно зберігати контроль. На нашу думку це не великий показник, тому що саме цей показник грає велику роль в організації та проведенні позааудиторних заходів.

Висновки. Завдяки проведеному опитуванню було визначено, що більшість студентів готова брати участь в заходах, ніж організувати їх. Щодо психологічної готовності студентів до організації позааудиторних заходів серед студентів першого курсу, то більшість рішуче налаштовані до цієї роботи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про вищу освіту» // Освіта в Україні. Нормативна база. – К.: КНТ, 2006. – С.40 – 93.
2. Бех, І. Д. Виховання особистості : у 2-х кн. – Книга 2 : Особистісно-орієнтований підхід : науково-практичні засади [Текст] / І. Д. Бех. – К. : Либідь, 2003. – 344 с.
3. Мороз О.Г. Навчальний процес у вищій педагогічній школі / О. Г. Мороз, Загальна редакція. – Київ, 2001. – 241 с.
4. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрантів і аспірантів / Л.Г Подоляк., В.І Юрченко. – К. : ТОВ «Філ-студія», 2006. – 320 с.

Наталя Павленко,

студентка 4 курсу

Факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Наук. керівник: **О.В. Горецька,**

к. психол. н., доцент (БДПУ)

РОЛЬ РЕЛІГІЇ ТА ВІРИ У ЖИТТІ СІМ'Ї

Актуальність. У сучасних соціальних умовах, які відзначаються духовною кризою людства, руйнуванням ціннісно-сміслових орієнтацій на рівні суспільної та індивідуальної свідомості, гостро постає проблема релігійності й віри та їх впливу на формування родинних взаємин.

Ступінь досліджуваності проблеми. У психологічній науці проблематика релігійності та віри залишається маловивченою, а питання впливу релігійних цінностей та уявлень на життя сучасних сімей, майже не розглядалося.

Проблема впливу релігійної віри на психічне здоров'я людини була висвітлена в працях Р. Грановської, А. Олійник, Н. Савелюка. Вплив віри та релігійності на показники якості життя людини – щастя, самоповагу, надію, оптимізм, психологічну стійкість було розкрито у роботах Р. Емонса, І. Джидар'яна, Г. Нікіфорова. А. Маслоу, С. Братченко, М. Миронова розглядали віру як основу особистісного зростання. У. Джеймс, К. Юнг, Е. Фромм, В. Франкл, Б. Братусь, М. Савчин визначали віру як духовний стрижень особистості.

Феномен віри розглядався й у різних психологічних підходах: психоаналітичному (З. Фрейд, К. Юнг), гуманістичному (Е. Фромм, В. Франкл), біхевіористичному (Б. Скіннер, Дж. Роттер), історико-еволюційному (О. Асмолов), феноменологічному (Т. Казанцева), ціннісно-